

Les 1: Welkom op de Boerderij

Thema: De Boerderij - openingsles

Doel (in kindtaal): Ik leer wat een boerderij is en wie of wat er allemaal kunnen wonen of werken op een boerderij.

Algemeen

De les start met het activeren van de voorkennis. De leerkracht speelt een raadspelletje: “Ik zie kippen, koeien, een grote rode schuur en een tractor... Waar ben ik?” De kinderen mogen raden dat het om een boerderij gaat. Daarna vraagt de leerkracht door: “Wie is er weleens op een boerderij geweest? Wat zag je daar allemaal?” Tot slot wordt het doel van de les benoemd: “Vandaag gaan we ontdekken wat er allemaal bij een boerderij hoort. Dat is belangrijk, want we gaan in de komende weken nog veel meer leren over dieren, machines en eten van de boerderij!”

Daarna volgt de instructie. De leerkracht laat een grote praatplaat van een boerderij zien en bespreekt die stap voor stap. Er wordt aandacht besteed aan plekken (stal, weiland, erf, kippenren), dieren (koe, kip, schaap, varken), mensen (boer, boerin, kind) en objecten (tractor, melkbussen, hooibalen). De kinderen worden hierbij actief betrokken: ze mogen vertellen wat ze zien en antwoorden op vragen als “Wat gebeurt hier?” of “Wie woont of werkt daar?” De leerkracht werkt met herhaling: “Ik zeg – jullie zeggen.” Bijvoorbeeld: “Dit is een stal.” Kinderen: “Stal!”

Bij de begeleide inoefening luisteren de kinderen naar verschillende boerderijgeluiden via het digibord: loeiende koe, knorrend varken, een tractor, kippen, klompen op een houten vloer. Steeds wordt gevraagd: “Welk geluid hoor je?”, “Wie of wat hoort daarbij?”, “Waar hoort dit op de boerderij?” De kinderen wijzen naar de juiste plek op de praatplaat of houden een kaartje omhoog.

Vervolgens mogen de kinderen zelf aan de slag in drie verschillende hoeken. In de eerste hoek bouwen ze een boerderij met blokken, dierenfiguren en eventueel materialen zoals stro (papier of wol). Ze krijgen verdiepende vragen zoals: “Waar slaapt de koe?” en “Wie rijdt de tractor?” In de tweede hoek tekenen ze hun eigen boerderij met potlood of stift. Eventueel mogen ze stickers of pictogrammen toevoegen van dieren of gebouwen. In de derde hoek doen de kinderen een bewegende activiteit: een boerderijwandeling. Er liggen plaatjes of voorwerpen verspreid in het lokaal. De kinderen lopen met een kaart rond en zoeken bijpassende plaatjes, eventueel buiten.

De les sluit af in de kring met het spelletje “Boer(in) zoekt...”. De leerkracht of een kind zegt bijvoorbeeld: “Ik zoek iets dat kan rijden / zegt boe / woont in de stal / legt eieren...” Kinderen reageren met kaartjes of voorbeelden. De leerkracht sluit af met de vraag: “Wat weet je nu over de boerderij wat je eerst nog niet wist?”

Materialen

Praatplaat van een boerderij, geluidsfragmenten van boerderijdieren en machines, blokken en boerderijdieren (speelgoed), tekenmateriaal en stickers, boerenkaarten en boerderijvoorwerpen voor de wandeling.

Differentiatie

Sterke kleuters kunnen uitleggen waarom iets wel of niet op een boerderij thuishoort. Voor taalzwakke kleuters werkt de leerkracht met pictogrammen, herhaling en ondersteunende gebaren.

Les 2: Beweeg mee op de boerderij

Thema: De Boerderij – Bewegend leren

Doel (in kindtaal): Ik leer over boerderijdieren door te bewegen zoals zij.

Algemeen

De les start in de kring met een korte terugblik: “Weet je nog dat we gisteren over de boerderij hebben gepraat? Wat weet je nog?” Daarna maakt de leerkracht de overgang naar bewegen: “Wist je dat de dieren op de boerderij ook veel bewegen? Vandaag gaan wij dat ook doen!”

Het doel van de les wordt duidelijk benoemd: “We gaan dieren van de boerderij nadoen met ons lijf. Zo leren we hoe ze bewegen én welk geluid ze maken. Aan het einde van de les weet jij precies hoe een koe loopt, hoe een kip springt en hoe een varken zich rolt.”

Tijdens de instructie toont de leerkracht steeds een kaart of voorwerp van een dier (bijv. een koe, kip, varken, schaap, paard). Bij elk dier hoort een korte uitleg:

- “De koe loopt langzaam en zwaar. Ze zegt ‘boe’. Kun jij dat ook?”
- “De kip springt snel met kleine hupjes. Ze kakelt. Hoe klinkt dat?”
- “Het varken rolt zich om in de modder. Laten we dat op een mat nadoen!”

De kinderen doen actief mee en de leerkracht checkt of iedereen het begrijpt en meedoet. Daarna volgt de begeleide inoefening in de vorm van het spel “Boerderijgym in de kring.” De leerkracht roept om de beurt een dier, doet voor hoe het dier beweegt en alle kinderen doen mee.

Varianten:

- “Loop als een koe tot de muur en weer terug.”
- “Spring als een kip in een rondje.”
- “Stamp als een paard op je plek.”
- “Rol als een varken over de mat.”
- “Loop in tweetallen als een boer met een kruiwagen (één kind houdt de benen van de ander vast).”

De leerkracht kan hierbij kiezen om zachtjes boerderijgeluiden op te zetten. De activiteit blijft in de kring of op de vloer in het lokaal. Na elke bewegingsoefening stelt de leerkracht reflectieve vragen: “Welk dier deden we net na? Wat deed je met je lijf? Hoe klinkt dat dier?”

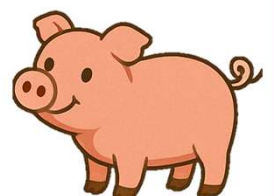
Afsluiting in de kring met een spel: “Raad het dier.” Eén kind beweegt als een dier zonder geluid te maken. De anderen raden welk boerderijdier het is. De leerkracht sluit af met de vraag: “Wat heb je vandaag geleerd met je lijf?”

Materialen

Dierkaarten of speelgoedboerderijdieren, eventueel mat of zachte ondergrond, boerderijgeluiden via een speaker.

Differentiatie

Kinderen met motorische uitdagingen mogen het geluid maken of aanwijzen welk dier het is i.p.v. de beweging. Snelle kinderen kunnen zelf bewegingen verzinnen of in duo's werken.

Les 3: Tellen op de boerderij

Thema: De Boerderij – Rekenen

Doel (in kindtaal): Ik leer tellen met boerderijdieren en zie hoeveel er zijn.

De les start in de kring. De leerkracht heeft een mandje met kleine boerderijdieren (speelgoed of afbeeldingen) en zegt: “Boer Bart heeft dieren op zijn boerderij, maar hij weet niet meer hoeveel! Kun jij helpen tellen?” De leerkracht haalt telkens een paar dieren uit de mand en laat ze zien. Kinderen mogen alvast raden: “Hoeveel denk je dat het er zijn?”

Daarna benoemt de leerkracht het lesdoel: “Vandaag gaan we goed leren tellen. We tellen samen hoeveel dieren er zijn. Zo help jij de boer!”

Tijdens de instructie legt de leerkracht voorwerpen in een rij en telt hardop mee met de kinderen. Bijvoorbeeld: “Eén kip... twee kippen... drie kippen...” Hierbij benadrukt de leerkracht telstrategieën: netjes in een rij, één voor één aanraken, niet dubbel tellen. Verschillende aantallen komen aan bod (tot 10, afhankelijk van de groep).

Bij de begeleide inoefening spelen de kinderen in de kring het spel “**Welk dier zie jij?**”

De leerkracht toont een kaart of een plaat met een aantal dieren (bijv. 4 koeien, 6 kippen).

De kinderen mogen samen tellen:

- “Hoeveel koeien zie je?”
- “Zijn het er meer dan 5 of minder dan 5?”
- “Kun je evenveel kippen leggen met deze kaartjes?”

De kinderen mogen met kleine figuren of tellen met hun vingers. Vervolgens komt er een spel in tweetallen: “**Boer zoekt getal.**” De leerkracht legt getalkaarten in een kring (1 t/m 10). De ene leerling noemt een getal of legt een kaart neer (“Ik zoek 7 kippen”). De ander moet dat aantal kippen (kaartjes of speelgoed) bij elkaar zoeken. Daarna wordt geruild. De leerkracht loopt rond, stelt verdiepende vragen en ondersteunt het tellen.

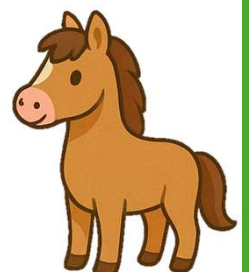
De afsluiting vindt plaats in de kring. De leerkracht laat een lege stal zien (bijvoorbeeld een vel papier met hokjes). Er komen dieren ‘binnen’ en de kinderen tellen mee. “Nu zijn er 3 varkens in de stal. Als er 2 bij komen, hoeveel zijn het er dan?” Samen tellen en hardop antwoorden. De les sluit af met de vraag: “Wat heb je vandaag allemaal geteld? Wat kun je nu beter?”

Materialen

Speelgoedboerderijdieren of kaartjes, getalkaarten 1 t/m 10, een mandje of doos, tellenkaarten of prenten.

Differentiatie

Sterke rekenaars mogen simpele optelsommen doen met dieren (“3 kippen + 2 kippen = ?”). Andere kinderen gebruiken vingers of telkaartjes om te ondersteunen.

Les 4: De letter van het dier

Thema: De Boerderij – Letters & Klanken

Doel (in kindtaal): Ik hoor en zie met welke letter een boerderijdier begint.

Start de les in de kring. De leerkracht laat een grote boerderijposter of boerderijplaat zien. “Kijk eens goed... Wie woont er allemaal op de boerderij? Zie je de kip, de koe en het varken?”

De leerkracht vraagt: “Welke dieren namen ken jij al? Hoe begint het woord *koe*? Hoor je dat?”

Kinderen mogen zelf woorden noemen. Daarna stelt de leerkracht het doel van de les:

“Vandaag gaan we luisteren naar de eerste klanken van woorden van de boerderij. Je leert met welke letter de woorden beginnen.”

In de instructie pakt de leerkracht steeds een dier (kaart, knuffel of afbeelding), benoemt het duidelijk, en legt de nadruk op de **eerste klank**. Bijvoorbeeld:

- “K-k-kip. Ik hoor de *k*. Zie je de letter *K*?”
- “P-p-paard. Welke letter hoor je vooraan? Ja, de *P*! Wat een pittig paard!”
- “S-s-schaap. Die begint met een slissende *S*. Doe maar mee!”

De leerkracht toont een letterkaart en laat de kinderen het gebaar maken (bijv. uit de klankgebaren of lettergebaren). Samen herhalen ze de klank. Daarna volgt de begeleide inoefening in spelvorm:

“Hoor je de boerderijletter?” De leerkracht noemt een woord (soms van de boerderij, soms niet):

- “Koe – begint dat met de *K*?”
- “Tafel – hoort die bij de boerderij?”
- “Varken – wat hoor je vooraan?”

De kinderen geven antwoord met gebaren, of door op een letterkaart in de kring te wijzen. Vervolgens spelen ze in groepjes of tweetallen het spel **“Letterzoeker op de boerderij.”** Kinderen krijgen prenten of kaartjes van dieren, voorwerpen of mensen van de boerderij (bijv. kip, koe, kruiwagen, paard, stal, boer). Ze sorteren:

- Welke woorden beginnen met dezelfde letter?
- Kun jij de *K*-dieren vinden? Of alles wat met een *S* begint?

De leerkracht loopt rond en laat kinderen hardop benoemen wat ze kiezen en waarom.

De afsluiting gebeurt met een gezamenlijke letterronde: de leerkracht houdt een letter omhoog (bijv. de *K*) en vraagt: “Wie weet een woord van de boerderij dat met de *K* begint?” Kinderen mogen om de beurt iets noemen. Bij meerdere letters kunnen ze een rij vormen van woorden bij elke letter.

Materialen

Letterkaarten, afbeeldingen van boerderijdieren/voorwerpen, eventueel een letterposter of magnetische letters, boerderijposter of prentenboek als introductie.

Differentiatie

- Voor sterke kinderen: laat ze woorden *hakken en plakken* (bijv. *k-oe*, *p-aard*).
- Voor kinderen die letters nog lastig vinden: focus alleen op het horen van de klank in plaats van herkennen van de letter.

Les 5: Mijn boerderij in kleuren en vormen

Thema: De Boerderij – Kunstzinnige Oriëntatie (beeldend)

Doel (in kindtaal): Ik maak mijn eigen boerderij met vormen, kleuren en materialen.

De les start in de kring met een visuele prikkel: de leerkracht laat verschillende afbeeldingen of een filmpje zien van boerderijen. Dit mogen oude houten boerderijen zijn, moderne stallen, grote schuren, of boerderijen uit prentenboeken. De leerkracht vraagt:

“Wat zie je allemaal op een boerderij?”

“Welke kleuren zie je vaak?”

“Welke vormen herken je in de gebouwen en de dierenhokken?”

Kinderen mogen reageren, aanwijzen of beschrijven. Daarna benoemt de leerkracht het lesdoel:

“Vandaag gaan we zelf een boerderij maken. Jouw eigen boerderij! Je kiest zelf hoe die eruitziet: misschien een boerderij met een toren, een stal met een hartvormig raam of een gekke kleur!”

Tijdens de instructie laat de leerkracht zien hoe je eenvoudige vormen kunt gebruiken om een boerderij te bouwen:

- Een rechthoek als muur, een driehoek als dak, een cirkel als raam.
- Het combineren van kleuren: “Welke kleur wil jij voor jouw stal?”
- Eventueel gebruiken van texturen (touw, stro, stof, papier met reliëf).

De leerkracht maakt stap voor stap een voorbeeld en benoemt zijn keuzes: “Ik maak een roze dak, want dat vind ik vrolijk. Ik plak het op deze grote rechthoek: dat is de muur.”

Kinderen gaan daarna aan de slag aan tafels of in kleine groepjes. Ze maken hun eigen boerderij met gekleurd papier, stiften, strookjes, stofjes of andere knutselmaterialen.

Naam van de activiteit: “Mijn boerderij bouwen”

De kinderen mogen knippen, scheuren, plakken en tekenen. De leerkracht loopt rond, stelt vragen (“Wat maak je daar?”, “Welke dieren wonen bij jou?”, “Waarom koos je die kleur?”) en helpt waar nodig.

Afsluiting

In de kring mogen kinderen die dat willen hun boerderij presenteren:

- “Dit is mijn stal.”
- “De kip woont hier, in dit hok met het gele dak.”

De leerkracht benoemt het proces: het gebruik van vormen, kleuren, materialen.

Als afronding zegt de leerkracht: “Iedere boerderij ziet er anders uit – en dat is juist het mooie. Wat heb jij gemaakt waar je trots op bent?”

Materialen

Gekleurd papier, lijm, scharen, stiften, oude stofjes, touw, rietjes, stro, karton, eventueel tijdschriften om uit te knippen.

Differentiatie

- Kinderen die weinig durven: werk met voorgevormde figuren (kant-en-klare vormen of sjablonen).
- Kinderen die verder zijn: laat ze meerdere gebouwen of details toevoegen (silo, kippenren, hooiberg, hekjes).

